

Zmiany w egzaminie maturalnym z języka obcego od roku szkolnego 2011/2012

Nowa podstawa programowa wprowadzona w styczniu 2009 r. niesie ze sobą zmiany formuły egzaminu maturalnego z języka obcego w szkołach ponadgimnazjalnych. Zmiany w pisemnym egzaminie maturalnym są zaplanowane na rok 2015, natomiast już od roku 2012 ulega zmianie ustna matura.

W związku z tym 27 sierpnia 2010 r. CKE (Centralna Komisja Egzaminacyjna) opublikowała „Informator o egzaminie maturalnym z języka obcego nowożytnego”, w którym przedstawiła szczegółowo formułę nowego egzaminu ustnego z języka obcego. Informator ten dostępny jest w formacie PDF na stronach internetowych CKE oraz OKE (<http://www.cke.edu.pl> oraz np. www.oke.lodz.pl).

Zmiany ogólne

- Znika podział egzaminu ustnego na poziom podstawowy i rozszerzony, czyli wszyscy uczniowie zdają ten sam egzamin.
- Egzamin ustny trwa 15 minut i składa się z rozmowy wstępnej oraz 3 zadań egzaminacyjnych.
- Egzamin ustny ma formę rozmowy zdającego z egzaminatorem, zaś drugi nauczyciel będący w komisji egzaminacyjnej, obserwuje przebieg rozmowy, ale nie bierze w niej czynnego udziału.
- Każdy zestaw egzaminacyjny zawiera polecenia w języku polskim do zadań 1 i 3 oraz materiał ikonograficzny do zadań 2 i 3.
- W nowym egzaminie zdający nie ma czasu na przygotowanie się do odpowiedzi przed rozpoczęciem rozmowy egzaminacyjnej; uczeń na bieżąco zapoznaje się z treścią kolejnych zadań, po czym egzaminujący rozpoczyna rozmowę.
- Zdający nie może wykonywać notatek w trakcie zdawania egzaminu.
- Zdający w trakcie egzaminu, przechodząc do kolejnych zadań, na bieżąco podejmuje decyzje, które z nich chce wykonać.

- Zdający może zakończyć zdawanie egzaminu po każdym zadaniu oraz też ominąć zadanie i przejść do wykonywania kolejnego. Jednak należy pamiętać, że nie można już wrócić do pominiętego zadania.

Szczegółowy opis przebiegu egzaminu maturalnego od roku 2012

Każdy zestaw egzaminacyjny zawiera rozmowę wstępną oraz trzy zadania. Każde zadanie dotyczy innego tematu z katalogu zagadnień maturalnych, zaś ich treść jest tak zbudowana, że rola ucznia odnosi się bezpośrednio do jego codziennych doświadczeń.

Rozmowa wstępna trwa ok. 2 minut i ma na celu umożliwienie zdającemu oswojenia się z sytuacją egzaminacyjną oraz rozładowania ewentualnego strachu. W trakcie tej rozmowy egzaminator zadaje zdającemu kilka pytań dotyczących różnych tematów. Przykładowe pytania zamieszczone w „Informatorze o egzaminie maturalnym z języka obcego nowożytnego” to:

z języka niemieckiego

- Sehen Sie oft fern? Warum?
- Haben Sie schon mal gearbeitet? Erzählen Sie darüber.

z języka angielskiego

- What do you like about the place where you live?
- How often and when do you travel by car?

z języka francuskiego

- Quels sont vos devoirs a la maison ?
- Comment imaginez-vous une maison ideale ?

Ważną kwestią jest fakt, że rozmowa ta nie jest oceniana za treść, a jedynie za umiejętności językowe.

Pierwsze zadanie trwa ok. 3 minut i polega na przeprowadzeniu rozmowy, w której zdający i egzaminujący wcielają się we wskazane w poleceniu role. Rola zdającego jest adekwatna do jego doświadczenia życiowego oraz sytuacji, w jakich mógłby znaleźć się w przyszłości. W trakcie rozmowy z egzaminatorem zdający musi zrealizować cztery elementy

przedstawione w zadaniu oraz jednocześnie właściwie reagować na wypowiedzi egzaminatora. Ważne jest także rozwinięcie wypowiedzi przez zdającego w zadowalającym stopniu.

Drugie zadanie liczy 4 minuty i polega na opisie obrazka oraz udzieleniu odpowiedzi na trzy pytania. Opis ilustracji powinien zawierać określenie miejsca, osób oraz wykonywanych przez nich czynności. Natomiast jeżeli chodzi o trzy pytania egzaminatora, to tylko pierwsze z nich odnosi się do treści ilustracji, zaś dwa pozostałe związane są z tematyką obrazka, ale wymagają opowiedzenia o sobie. Ponadto trzecie pytanie dotyczy dodatkowo relacjonowania wydarzeń z przeszłości. Istotne jest tu również tworzenie przez zdającego bardziej rozbudowanych odpowiedzi.

W **trzecim zadaniu** zdający ma utworzyć wypowiedź na podstawie materiału stymulującego oraz odpowiedzieć na dwa pytania. Dokładniej mówiąc, zdający wybiera jeden z dwóch lub trzech elementów z materiału stymulującego, który najlepiej spełnia warunki wskazane w poleceniu oraz uzasadnia swoją decyzję. Uzasadnić musi również, dlaczego odrzucił pozostałe elementy. Dwa pytania postawione przez egzaminatora dotyczą także materiału stymulującego i zawarte są tylko w zestawie egzaminatora. Łączny czas na realizację tego zadania wynosi 5 minut i zawiera w sobie czas ok. 1 minuty na zapoznanie się zdającego z poleceniem i materiałem stymulującym.

Poniższa tabela pokazuje ogólną charakterystykę przebiegu maturalnego egzaminu ustnego

Przebieg egzaminu	Czas trwania
<u>Rozmowa wstępna</u>	ok. 2 minut
<u>Zadanie 1</u> : Rozmowa z odgrywaniem roli	maks. 3 minuty
<u>Zadanie 2</u> : Opis ilustracji i udzielenie odpowiedzi na trzy pytania	maks. 4 minuty
<u>Zadanie 3</u> : Wypowiedź na podstawie materiału stymulującego i udzielenie odpowiedzi na dwa pytania	maks. 5 minut

Kryteria oceniania ustnego egzaminu maturalnego

Za cały ustny egzamin maturalny można łącznie uzyskać **30 punktów**, w tym:

- **18 punktów** za sprawność komunikacyjną, która jest oceniana dla każdego zadania osobno w skali od 0 do 6. Pod uwagę brany jest tu stopień realizacji przez zdającego czterech elementów wskazanych dla każdego zadania:
 - w zadaniu 1: omówienie czterech elementów podanych w poleceniu
 - w zadaniu 2: opis ilustracji i odpowiedź na trzy pytania
 - w zadaniu 3: wybór elementu najlepiej spełniającego warunki wskazane w poleceniu i uzasadnienie wyboru oraz wyjaśnienie powodów odrzucenia pozostałych elementów i odpowiedź na dwa pytania

W ocenie sprawności komunikacyjnej zawarte są również:

- adekwatność wypowiedzi do tematu i kontekstu rozmowy / zadanego pytania
 - zakres pomocy ze strony egzaminującego
-
- **12 punktów** za język wypowiedzi, w tym:
 - zakres struktur leksykalno-gramatycznych: od 0 do 4 punktów, oceniany w całej wypowiedzi zdającego
 - poprawność środków leksykalno-gramatycznych: od 0 do 4 punktów, oceniana w całej wypowiedzi zdającego
 - wymowa: od 0 do 2 punktów, oceniana w całej wypowiedzi zdającego
 - płynność wypowiedzi: od 0 do 2 punktów, oceniana w całej wypowiedzi zdającego

Nowy rozkład punktacji pokazuje, że zdający otrzymuje maksymalnie 60% punktów za sprawność komunikacyjną wypowiedzi oraz aż 40% wszystkich punktów za język wypowiedzi.

Aby zdać egzamin z minimalnym wynikiem należy otrzymać 30 %, czyli 9 punktów.

Wskazówki dla nauczycieli przygotowujących uczniów do nowej formuły egzaminu ustnego z języka obcego

- ✓ Wprowadź zasadę komunikowania się na lekcji wyłącznie w języku obcym i stosuj ją konsekwentnie.

- ✓ Kładź większy nacisk na jakość języka oraz zachęcaj uczniów do rozbudowywania wypowiedzi.
- ✓ Stwórz własny „bank pytań rozgrzewkowych” i stosuj je regularnie na początku każdego zajęcia, co pomoże uczniom szybciej i sprawniej reagować na niespodziewane pytania.
- ✓ Zachęcaj uczniów do samodzielnego tworzenia pytań po każdym nowym materiale leksykalnym i dodawaj do swojego „banku pytań rozgrzewkowych”.
- ✓ Regularnie ćwicz na lekcjach scenki sytuacyjne, analizuj wspólnie z uczniami warianty różnych możliwych odpowiedzi, aby z porozrzuconych chmurek potrafili utworzyć logiczną konwersację bez robienia notatek.
- ✓ Systematycznie wdrażaj, ćwicz i utrwalaj wyrażenia i zwroty potrzebne do udzielania wyjaśnień, przekazywania sugestii i rad, właściwego reagowania na brak zgody, uzasadniania własnych opinii i propozycji.
- ✓ Regularnie ćwicz z uczniami relacjonowanie zdarzeń z przeszłości i utrwalaj budowanie zdań w czasie przeszłym.
- ✓ Trenuj także dokonywanie i uzasadnianie wyborów na przykładowym materiale graficznym: „Która opcja najbardziej ci odpowiada i dlaczego, a z jakiej przyczyny odrzucasz pozostałe”. W tym celu wprowadzaj na zajęcia lekcyjne zwroty pomocne w wyrażaniu i uzasadnianiu swoich preferencji.
- ✓ Motywuj swoich uczniów do systematycznej i regularnej pracy nad poznawanymi strukturami leksykalnymi i gramatycznymi oraz nieustannego treningu w postaci konwersacji.
- ✓ Zwracaj uwagę na poprawną wymowę ucznia i wypracowuj w nim większą płynność wypowiedzi.

Oto przykładowe zestawy na ustną maturę na rok 2012:

- z języka niemieckiego
- z języka angielskiego

Źródła:

1. „Informator o egzaminie maturalnym z języka obcego nowożytnego” - www.cke.edu.pl
2. „Zmiany w egzaminie maturalnym z języków obcych od 2012 roku” - www.pearson.pl
3. „Nowa ustna matura 2012 w praktyce” - www.macmillan.pl
4. „Egzamin ... inny, nowy, trudniejszy?” - www.daf.lektorklett.com.pl

Opracowała: Emilia Ławska